

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Kmetty-utca 11. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Tanítóknak egész évre . . . 2 frt.
" fél évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb fel-szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai póstahivatal. Az előfizetés legezlszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Törvényszéki elnökség.

Abból a tisztos régi gárdából, mely a magyar alkotmány újjászületésével az igazságszolgáltatás még akkor épülőfélben volt bástyáit elfoglalta, állja már helyét néhány veterán a ma már felépült, megerősített falak között. Kit a halál, kit a kor sulya vont el az ügy, a haza szolgálatából, hogy megtérjen földi bírói székekből az elé a bíró elé, aki a bírának is bírása szokott lenni, vagy pedig előszült fürteit a nyugalom magányában simogathassa az elröppent évek feletti esendes töprenkedés között.

Szó sincs róla, az a bírói gárda, mely napjainkban rohamosan, jóformán csapatokként dől ki soraink közül, a legtiszteltemeltőbb és legérdemesebb testületek egyike volt azok között, melyekre Magyarország büszke lehet, s melyek a magyar nemzetet újjászületésének zürzavaros napjaiból a kulturának, a rendezett közviszonyoknak mai magaslatára segítették.

Ez a bírói gárda olyan igazságszolgáltatási apparatussal kezdte meg nehéz és fontos működését, mely részben teljesen tájékozatlan volt, részben elavult jogi nézetek, vagy több százados tradíciók chaoszából szedte össze a jogszolgáltatási elveket és gyakorlatot, s e chaoszban az a bizonyos régi gárda már alig egy évtizednyi folytonos küzködés és kísérletezés után egy teljesen feltört, sőt kiépített uton haladt tovább s vezette az utána növekvő generáció ifjú jogász népét. Az urbéri, zálogváltási és tagosítási perek, összezavart birtokviszonyok iszonyu papírtömegei között biztos léptekkel haladt a tapasztalat s a rendkívüli kor által gyorsan és bölesen megérlelt ezen bírói gárda, melynek Magyarország többet köszönhet, mint a mennyt ezután három bírói nemzedéknek fog köszönhetni.

Ebből a bírói gárdából ismét kiszólt tisztos kora egy előszült, elfáradt derék alakot. Fornét

Jenő, a rimaszombati törvényszék érdemes elnöke nyugalmaztatását kérelmezte, s visszavonul tisztos magányába elmélkedni jól töltött életének nemes munkája fölött. A távozó elnököt egy nagy eszmő jóemlék s a tisztelők egész tömegének őszinte jókívánsága kíséri megérdemelt visszavonulásába. S e helyen mi is nemesak kötelességből, de szívesen is adunk hangot azon általános elismerésnek, melyet Fornét Jenő hosszú bírói s elnöki pályáján egyedül lelkiismeretes, becsületes munkássága, megvesztegethetetlen igazságszeretete, tudománya és nemes jelleme által egyénisége számára kivívott.

Ez alkalommal azonban lehetetlen meg nem emlékeznünk arról is, hogy a távozó elnök helye üresen maradván, annak helyes és lehető gyors betöltését a közszolgálat érdekei épen úgy megkívánják mint a természet rendje. Nem lényegtelen ránk nézve, hogyan lesz betöltve e fontos állás.

S nem habozunk kijelenteni, hogy tapasztalásunk azt bizonyítja, hogy az ily állás, mely egy egész nagy intézmény szervezetének igazgatására van hivatva, a különben is nélkülözhetetlen tapasztalaton és tudományon kívül még a sajátos helyi viszonyoknak alapos ismeretét is megkívánja, s ezért épen igen ohajtandónak tartjuk, hogy az új törvényszéki elnök *meggyénbeli* legyen, s pedig olyan, kinek személyes jó tulajdonságai iránt is a jogkereső közönség teljes bizalommal viseltethessék.

Jogászi, bírói karunk úgy társadalmunknak mint intézményeinknek egyaránt becsületére válik. Közöttük találhatunk hatalmasaink alkalmatost az elnökség díszes székére.

Ohajtanók látni, hogy *igazi* kitünőségeink emelkedjenek mindig azokra a polczokra, melyeknek igazság szerint a valódi érdem számára kell feltartva lenniök.

Kossuth is hasonló nagyságban tűnik elénk. Lassan érleli a forradalom eszméjét, majd hatalmas szózatával lángra gyújtja azt, kezében a leghatalmasabb fegyver, a szó hatalma. Lángeszének erejével intézi a forradalmat, elragadó szózatával hadseregeket teremt s hallottakat támaszt fel: a haldokló nemzetet; vihart támaszt, egy olyan vihart, mi, ha más akadály közbe nem jön, felforgatta, elsöpörte volna azt a hatalmat, mi ellen fegyvert fogott. Talán Rákóczy kuruczai nem forgatták volna fel a német kormány fészket, ha vannak olyanok, kik a tömeg erejét helyes mederben tartották volna. Valljuk be, hogy Rákóczy és Kossuth egy sem volt hadvezér. Szónoki erőre sem versenyezhetnek. Rákóczynak nem is volt alkalma beszélni, mint menekült hagyta el a hazát, s mint felkelő vezér jött vissza, Kossuthnak volt alkalma szavainak hatalmát kifejteni s ki is fejté. Rákóczy korában nem lehetett az eszméket oly könnyen közölni a nemzettel; nem volt nemzeti képviselő, hol e dolgokat meg lehetett volna hányolni-venni s eszmét eszerélni; míg Kossuthnak a körülmények kínálkoztak, s meg volt az eszköz, mivel eszméit a nemzettel közölhette; de meg-egyezett e két kar az állapotban: hamu alatt lappangott a tűz. Rákóczynak a nemzet adta kezébe a fegyvert s vele együtt a vezéri szerepet: Kossuth maga adta a nemzet kezébe a fegyvert. A két felkelés körülményei, a mint láttuk, összeesnek; ugyanazon okok miatt jajdult fel a nemzet 1703-ban, mint 1848-ban. A harez folyama azonban nem egy; Ausztria figyelme nem fordulhatott egészen Magyarország felé, mert kitört a spanyol örökösödési háború, tehát erejét kénytelen volt megosztani, míg 48-ban Ausztria erejét teljesen ellenünk fordíthatá. Rákóczy minden reményét a francia segítségbe vetette, ennek reményében indította meg a forradalmat, mit Magyarország teljes felszabadítására akart felhasználni. Lajossal a francia királyal megegyezett abban, hogy detronizálja a Habsburg dynastiát s helyébe emeli a bajor választót, vissza állítja az erdélyi fejedelemséget, mint olyant, mely az idők bizonyossága szerint a magyar nemzetnek egyik támasza volt. Kölesönösen megegyeztek abban, hogy Lajos a császárral Rákóczy tudta nélkül nem köt békét és viszont Rákóczy sem a Lajos-é nélkül. Lajosnak ugyanis érdekében állott, hogy a forradalom minél nagyobb erővel lépjen fel Ausztriával szemben. Kétségtelen, hogy itt Rákóczy nagyon messze ment, mert a nemzet tudta nélkül kötött ily egyezséget a fran-

ziával. (Ha tudja, hogy a viszonyok nemsokára megváltoznak, minden esetre más oldaluan köti meg az egyezséget.) Jól folytak a felkelők ügyei, Rákóczy 1703-ban lassan-lassan az ország keleti felét kezébe keríté, 1704-ben pedig majdnem az egész országot. A győzelmet azonban nem sokára a veszített csaták váltották fel, Leopold látván a felkelők hatalmának gyarapodását, előbb rábeszéléssel akarta rábírnai a felkelőket, hogy tegyék le a fegyvert, de ez nem sikerült, majd Széchenyi érseket küldte közbenjárónak; — megkezdődtek a béke alkudozások, de ezek sem vezettek eredményre, mert sem Rákóczy sem a király nem akarták őszintén a békét, Rákóczy egyrészt azért nem, mivel a francia királyal ugy szövetekezett, másrészt pedig azt, a mit kívánt a király, sohasem volt hajlandó megadni; viszont Leopold is csak halogatásból kezdett békealkudozásokat, hogy időt nyerjen, ha netalán könnyebben minden engedmény nélkül is lecsíthathná a nemzetet.

Gyöngyösön, midőn a béke pontjainak megállapítására összejöttek Rákóczy, mint feltételt kötötte ki, hogy 1687-ben törvénynyé lett örökösödés fölött egy új országgyűlés határozzon, tudta, hogy ez kedves a felkelőknek, de tudta azt is, hogy a német kormány soha sem fog ebbe beleegyezni, ez s ama körülmény, hogy 1701-ben erdélyi fejedelemmé választották, lehetetlenné tette a békekötést. Pedig ezentul rosszabbá-rosszabbá vált a felkelők ügye. Hiába sürgött Rákóczy, hogy erősítse meg a köztük történt szövetséget formasierinti véd- és dacszövetséggel, mert csak ez fogja a már laukadó és béke után vágyódó nemzetet újabb erőfeszítésre ösztönözni és ha e szövetséget megkötik, könnyű lesz a nemzettel azt határozatni, a mit kíván, hiába várt. Lajost más gondolatok foglalkoztaták, már arról gondolkozott, hogy mikép köthetné meg a békét a császárral Rákóczy tudta nélkül. Már 1704-ben hajlam mutatkozott a nemzetben a béke kötésre; most azonban ugy látszott, hogy újra ohajlja a harezot annál inkább is, mivel látta, hogy a kormány sehogy sem akar letérni előbbi absolutizmusra vezető utjáról. A rendek látták igen jól, hogy hová fog vezetni a makaesség, újra kérték tehát Józsefet, hogy kösse meg a békét, azonban a főbb dolgokban egyáltalában nem akart engedni semmit; a szakadásnak tehát meg kellett történni s meg is történt, Onodan 1707-ben a Habsburg-dynastiát trónvesztettnek nyilvánították. — Ezen elszakadás után kezdett hanyatlani a felkelők sze-

T Á R C Z A.

Párhuzam II. Rákóczy és Kossuth Lajos között.

(Vége.)

Ismerte mindkettő a nemzet multját, látta hová vitte a német kormányak nemzetellenes politikája, látta miként törekedik ama kéz mindig nagyobb s nagyobb követ elvinni az alkotmány épületéből, ismerték a nemzet jelen sebit, belátták a jövőbe. Nem tehettek mást, mint a mit tettek. Miként Rákóczyban látta a nemzet szabaditóját, ép ugy látta Kossuthban is Rákóczy és Kossuth a legnemesebb jellemek. Egy volt mindkettő szellemének mozgatója: a hazaszeretet. Szónoklatuk hadsereget teremt; látásuk lelket, bátorságot önt a csüggedőkbe. Midőn Rákóczy Lengyelországból bejött, egy néhány nemes vette körül, de nem sokára nagyra növekedett a szám, a nemzet lelkesedéssel sorakozott zászlói alá; a nemzet e bizalmával Rákóczy soha nem élt vissza, tisztán áll jelleme, mint a kristály víz, mely drága köveket rejt mélyén. Sohasem helyezé elébe saját javát a haza ügyének s valóban igazak azon szavak, a miket az ónodi gyűlésen mondott: „életemet, hitvesemet, gyermekeimet, véretem feláldoztam dicső eleim példája szerint hajdan virágzó szabadságodért. Te látod Istenem szívem tisztaságát, te tudod, hogy nem a magam hasznát kerestem törekvéseimben.“ — Ha nagynak, nemesnek mondhatunk egy olyan férfit, kinek minden gondolatja a haza; egy ezéja annak boldogítása, ha feledhetetlennek mondhatunk egy olyan férfit, ki a hazának szentelé életét s annak nagy szolgálatokat tett: akkor Rákóczyt nemesnek, feledhetetlennek kell mondanunk. Valóban nagy volt ő: nagy nemesnek tetteiben, hanem alázatosságban is; ezt tapasztalhatjuk emlékirataiban, hol nemes szíve egész gazdaságában jelenik meg: a történelmi hűség mellett semmit sem szépít, hibáit bevallja. Mily nagynak kellett lenni azon léleknek, ki így ír: „Semmit sem kívánok, minthogy ismervén vallomásaimat bűnösnek ismerjenek és tudják meg, hogy nagyobb benned Istenem az irgalom, mint az igazság végre, hogy te szerető atya én pedig tékozló fiu vagyok, a legnagyobb alázattal megvallom, hogy tetteim nagyrészt meggondolatlanok és inkább ügyetlenek valának.“ Így nyilatkozott.

ismerni és regisztrálni, egyúttal jóindulatu figyelmébe ajánljuk, hogy annak alkalmazásáról jövőre ne feledkezzék meg akkor, sem, egy mint a legközelebbi multban, ha majd metalan — ismét a mi bőrünkön lesz szó.

A gazdakör pangása.

Az országos gazdasági egyesület folyó év ápril hó 4-én Budapesten nagygyűlést tart „a mezőgazdasági érdekek-központjának szervezése” czéljából.

Az erre vonatkozó javaslat azt tervezi, hogy a kiindulási pontot a községi vagy városi gazdakörök képezik. S e pontnál elmondhatjuk a rimaszombati gazdakör: „Nekünk ugyan van ilyen, de vajmi kevés a köszönet benne!” — S az sem szenved kétséget, hogy bünbokról sem feledkezik meg. Az emberiség természetében gyökerezik, hogy a visszasságok okát soha nem keresi legközelebb vagyis önmagában hanem mindig távolabb. En részéről joggal kételkedem abban, hogy nagy mulasztások oka csak egyes emberekben keresendő; hátha a többségnek is van része abban?

Lehetetlennek tartom, hogy a gazdaközönség ne bírna tudomással arról, hogy Budapesten megalakult a „magyar mezőgazdák szövete.” A szövetezeti tagok névsora bizonyoságot tesz arról, hogy benne egy minden tekintetben tisztességes és megbízható szövetezet létesült. Már szét is küldte felhívásait, s kezdeményező lépésül gazdasági magvak és műtrágyák beszerzésére vonatkozó árjegyzékét. Hogy mily eredménnyel, mutatja egy tekintélyes gömörmezei földbirtokos jellemző nyilatkozata, melyely határtalan örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy a szóban forgó szövetezetnek tagja lett, s szavai nagyobb nyomatékúlag a beszerzésnél elérhető tetemes megtakarítás szám tételeire hivatkoztak.

Egy-egy kisebb gazdának azt ajánlani, hogy részvényt vegyen (a mely ugyan 5% hoz) nem lehet. De viszont, ha a t. gazdakör tagjai, mint testület lépne abba, aránylag épen úgy vehetné annak hasznát, mint bármely más nagybirtokos.

Nos tehát e pontban volt szerencsém rámutatni, hogy a gazdakör tag szereplésnek igen is haszna, haszna, mely pénzben is kifejezhető. Sőt talán vetőmagnak beszerzésénél, répa, lucerna, lóherénél azt nem is lehet eléggé nagyra becsülnünk.

Ugyancsak nem lényegtelen pont, a már meglevő, s még beszerezhető gépek használata. Nem utolsó helyen említendő a vásártéren felállítandó nagyméretű s egyéb kisebb nagyobb előnyök.

Nem hiszem továbbá, hogy az intéző egyéniségek közvetítésével nem lehetne olynap vasárnapi előadásokat létesíteni, minőt Budapesten az iparosoknak tartatnak. S vajjon ki vitathatná el, hogy ezeknek haszna csakugyan felette nagy.

Mind ezen dolgok azonban, boesánatot kérek őszinte nyilatkozatomért, a közönség akaratának is határozottabban kell nyilvánulni. E nélkül még igen sokáig elmélkedhetünk a gazdakör pangása felett, a mi pedig annál nagyobb baj, mert az elmélkedés eddigelé sehogy sem vált be orvoszernek. Azért hát tetteket lássunk!

Grasseli Miklós.

Felhívás.

Felvidéki népünk éhezik; a hazai földnek általuk művelt része a mult évben nem adta meg azt: ami életük fentartására szükséges.

Ehezó családapák, síró gyermekek ezrei nyújtják felénk esdő kezeiket, hirdetik velük szemben a testvéri szeretetet, kívánjuk ennek viszonzását, ma rajtunk van a sor, mutassuk meg, hogy igazi testvéreik vagyunk s nagy nyomorukban nem hagyjuk el őket, a magyar testvéri szeretet melegségével öltünk be sziveikbe közös édes anyánk, az imádott haza iránti forró szeretet.

Magyarországon nem szabad éhen elveszni senkinek, amit szorgalmas gyermekeiktől megtagad a föld, adja

reneeje, Lajos még most sem kötötte meg a szerződést, a felkelés magára maradt. Epen ezen magára hagyatásban tűnik föl Rákóczy nagyának, nem hogy eleséggesszené a vereség, hanem inkább fokozza lelki erejét, épen miként Kossuthnál, mennyi hányatáson ment át s milyen pillanatokat kellett átélnie, midőn látta, hogy a forradalom diadalmas zászlóit miként tiporja szét két ország zsoldos katonája, de ő nem esüggedt s egészen a végsőig hitte, hogy minden jobbra fog fordulni, épen így Rákóczy is, midőn látta, hogy Lajostól többé segélyt nem várhat, Péter orosz czártól remélt, elment Lengyelországba, de e közben olyan változás állott be az európai politikában, mi mindinkább égetőbbé tette a bécsi kormányának a békekötést. Pálfit bizta meg tehát a békekötéssel, fővezérséggel, (a ki egyszersmint a békekötőzásokot is vezette.) Rákóczy, Károlyi Sándort bizta meg a béke alkudozások folytatásával. Rákóczy ezután nem is vett részt a béke alkudozásban, azt remélve, hogy a külhatalmaktól újra kap segélyt, reményében azonban esalatkodott!

Kossuth 1848. márczius 15-én keltezett levelében így ír nejének: „Ti márczius 15-ét ünnepeleitek, mi pedig — seregeink mennek a németek ellen — okvetlenül megverjük ám a németet, lehetetlen, hogy meg ne verjük.” Szemere Bertalan és gr. Battyányihoz írt meghatalmazó levelet négy hónappal később július 29-én, melyben meghatalmazást ad nekik, hogy a czár nevében Görgei Arthur tábornokhoz jött követvel ereszkedjenek egységbe, ha békét kívánna kötni. 1849. augusztus 11. Görgei kívánatára lemond a miniszterium, 12-én Kossuth ezen szavakkal teszi Görgei kezébe a főhatalmat: „Emlékezzék meg, hogy ön nem ura, hanem első szolgája a nemzetnek. Lehet eset, hogy hadseregi becsülettel tehetik le a fegyvert a tulnyomó erőszak előtt, de nem lehet eset, hogy becsülettel tellessék le a fegyvert, ha ugy teszik le, hogy a nemzetnek szolgásgát vásárlanak.” Pedig ugy volt. Ez volt utolsó szereplése Kossuthnak a forradalomban.

A két felkelés egyformán végződik: fegyver letétellel. Valjon nem egyenlő szerep jutott-e Rákóczynek és Kossuthnak a befejezésben. Valjon így akarták-e ők megoldani a esomót. Nem! határozottan nem! Ott Károlyi, itt Görgei. Csak hogy milyen különb-ég van e két esemény között. A szathmári békében a nemzet alkotmá-

meg azt a nagylelkűségéről közmondásos hírűvé lett környörülő magyar szív.

Gömörmezei közművelődési egyesületének rimaszombati köre nem tud hallgatni akkor, midőn az ébhalál réme ellen könyörögnek segédletet a magyar földnek azon gyermekei, kik között a közös haza iránti szeretet világosságát kell hivatásszerűleg terjesztenie, — segélyt kér a szűkölködők számára

Szent kötelességet teljesít aki a szenvedőn segít, de a hazafiság oltárára is áldozatot tesz, aki a felvidék fenyegetett lakosságának felségeléséhez adományával járul, akinek felesleges krajczárja, felesleges buzaszeme van, adjon abból annyit, amennyit maga nélkülözhet.

Értesülésünk szerint Gömör-Kishont t. e. vármegye, valamint megyénk rendezett tanácsu városai hivatalos uton már megkezdették a gyűjtést, melyhez a „Gömör-Kishont” cz. lap is szivesen segít; hazafias bizalommal hívjuk fel megyénk humanus érzelmű lakosságát, hogy a szent czél oltárához adományaikkal járulni sziveskedjenek!

A gömörmezei magyar közművelődési egyesület rimaszombati körének választmánya nevében

Molnár József, elnök,

Lőrinczy György, jegyző.

Helybeli hírek.

Az új évnegyed közeledtével tisztelettel kérjük olvasóinkat előfizetéseik megújítására. Egyúttal jelentjük, hogy lapunk kiadóhivatalának vezetését, Józsa Antaltól **Simkó Endre** polgári leányiskolai tanár vette át. Lakása Szijjártó-utca 38. szám. Tisztelettel

A kiadóhivatal.

A felvidéki inségesek felségelésére ujabban a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkhöz:

Özv. Malatinszky Ferenczné Zmeskál Borbála . . . 10.—kr.
Id. Sütő Istvánné Rimaszombat 2.—kr.
Dr. Zehery István Rimaszombat 1.—kr.
Dr. Zehery Istvánné Rimaszombat 1.—kr.

A rimaszombati polgári olvasókörben márczius 15-én rendezett gyűjtésből 10.—kr.

A tiszolci magyar kaszinó márczius 15-én rendezett gyűjtése: Ambrózy József 5 frt, Basilidesz János 5 frt, Setina János 1 frt, Járossy Endre 1 frt, Weisskopf Zsiga 1 frt, Schwarz Márk 1 frt, Bánik György 1 frt, Kohn Samu 1 frt, Spitz Henrik 1 frt, Grünmann Armin 1 frt, Politzer Miksa, 1 frt, Dubovecz József 1 frt, Pikler N. 1 frt, Papp József 1 frt, Hannák Manó 50 kr., Mendel Mór 50 kr., Tillmann Árpád 50 kr., Branszky Vilmos 30 kr., összesen 23.80 kr.

Mirka Károly rimabányai vasútállomási főnök gyűjtése: Mirka Károly 3 frt, Schalk Samu 1 frt, Gábris Barna, 1 frt, Stefko Mihály 50 kr., Bőd Mihály 50 kr., Zvara János 50 kr., összesen 6.50 kr.

Vitéz Lajos, lelkész gyűjtése:

Pádár község lakosaitól 2.14 kr.
Perjese község lakosaitól 3.51 kr.
A pádári iskolás gyermekek adománya 0.41 kr.

összesen: 60.36 kr.

Lapunk mult számában kimutatva 73.29 kr.

Végösszeg: 133.65 kr.

Ez összegből f. hó 18-án elküldtünk: Árvmegye alispáni hivatalának 50.—kr. Túrócsmegye alispáni hivatalának 50.—kr.

F. hó 22-én elküldtünk: Árvmegye alispáni hivatalának 33.65 kr. — 133.65 kr.

S ezzel eddigi gyűjtésünk eredményével beszámolván, midőn reméljük, hogy a t. adakozók nem fogják rosz néven venni, hogy bár az adományok nagy része

nya lett megerősítve. Világosnál összetiporva; ott hazánk nemzete lett újra, itt Ausztria szolgájává; ott egy jobb jövő reményében teheték le a fegyvert, itt az elfojtott bosszú tüzevel dobák le azt kényszerítve és kétségbe eséssel. Ott a nemzet kibékült koronás királyával, itt nem! Ilyen egyforma s mégis különböző befejezést nyert a Rákóczy felkelés és a 48-as forradalom. Igérték Rákóczyknak boesánatot, igérték, hogy minden javait vissza fogja kapni, de ő nem hallgatott a hízelt beszédekre, nagy terveket szőtt lelkében, egy újabb felkelés tervét! Franciaországba ment mint egy 50 társával, hogy segélyt kérjen, hiába! mert a mint Mikes mondja — a fejedelmek azt tartják, hogy ugy van barátom és atyámfia, ha szükségem vagyon rád, vagy ha rém ninesen szükség. S ez igaz! a francia többé semmivel nem segélyezte. — Nem így tett-e Kossuth is, nem fordult-e a hatalmas Angliához segítségért, nem ment-e el Amerikába? Lángeszenek egész erejét kitéjté, hogy hasson, esetelte a nemzet állapotát, lerajzolta szenvedését s a jogtalanságot, midőn minden isteni s emberi jog ellenére fosztják meg alkotmányától, nemzetiségétől. Hiába! a lángoló szó hatott s lelkesített, de csak azok lelkesedtek, kik tudták mi a szolgaság, kik viselték annak jármát, trón lakói nem.

Rákóczy Franciaországból török földre ment, a reménység vezette ide; reménye itt halt meg. Sohasem szűnt meg remélni, mindég a jövő felé fordult hitével s várt, míg alkalom lesz ismét kezébe ragadhatni a zászlót; nem az fájt neki, hogy többé nem szerepelhet, nem a száműzés fájdalma, hiszen igérték neki hazát, igérték kegyelmet, nem az fájt, hanem az, hogy a miért kibontá a zászlót, nem érthette el, nem azt, hogy Magyarország teljesen független legyen, teljesen vissza nyerje az alkotmányt, mert az igaz, hogy a szathmári békében biztosítva lett az ország alkotmánya ugy ahogy; inkább papiron mint valóban; a majthényi sikon letett fegyver a kölesönös bizalom helyreállt jelzé, de az eszme, a czél, mit Rákóczy maga elé tűzött, megközelítve, de elérve nem lett. Az fájt Rákóczyknak, azért ment idegen földre.

Hogy Kossuth hová ment, midőn látta, hogy Európa mélyen alszik, hogy meg nem hallgatják; tudjuk: hol él most; mit csinál; tudjuk; a 90 éves agg ósz fűrtet a nemzetet olyan napokra emlékeztetik, melyek lángbetűkkel vannak felírva a magyar nemzet történetköny-

az árvmegyei inségesek felségelésére lett küldve, mi a fenti arányban láttuk czélszerűnek a beérkezett segélyt megosztani. — egyszersmint készséggel ajánlkozunk a további adományok közvetítésére is. Egyébként pedig, mint örvendetes jelenségek e helyen is konstataljuk, hogy a lapunkban megpendített eszme a legszélesebb körben keltett általános érdeklődést, ugy, hogy ma már a vármegye, Rimaszombat város s a közművelődési egyesület vállvetett buzgalommal munkálkodnak azon, hogy felvidéki testvéreink nyomorát egész megyénk közönsége hagyományos nemességel és áldozatkészséggel igyekezzék enyhíteni.

Diszoklevél. Dr. Bernáth Istvánt, az országos iparisoklak felügyelőjét a rimaszombati polgári olkvasókör tiszteletbeli tagjául választotta meg január hóban tartott rendes közgyűlésén. Folyó hó 19-én dr. Bernáth István rekoni látogatására Rimaszombatba érkezett, s az olvasókör ez alkalmat felhasználta arra, hogy neki a tiszteletbeli tagságról szóló oklevelet átnyujtsa. Rábely Miklós elnök vezetése alatt Kriston Szabó János, Rónay Gyula, Szabó László, Chászár Andor vasárnap délelőtt 11 órákor tisztelegtek Bernáthnál, hol Rábely Miklós elnök megleghangú beszéd kíséretében nyujtotta át a diszoklevelet, melyet Bernát meghatottan köszönt meg, biztosítván a polgári olvasókör köldötteit, hogy — mint eddig — ugy ezután is életének egyik főfeladatául tekinti szülővárosa és annak intézményei érdekében érvényesíteni munkásságát. — A díszes oklevél, melynek initialéja Rimaszombat város zineit között az olvasókör monogramját tünteti fel, Czikora István közös iskolai tanító mesteri kezét dicséri.

× **Dr. Marikovszky Gusztáv** a megyei orvosi kar érdemes Nesztora, közéletünk egyik kiváló alakja, tegnap, f. hó 23-án ünnepelte születésének 87-ik évfordulóját. A tisztes férfit ez alkalomból számosan megkeresték üdvözlőlevelükkel és jókívánásaikkal, s a helybeli tüzer-tisztikar testületileg tisztelegte az érdemes aggnál, kit mi is örömmel üdvözlünk, kívánva, hogy még sokáig gyönyörködhessék jó egészséggel nagyszámu családjá felvirágzásában!

Szép ünnepélyt rendezett a helybeli tüzer-tisztikar folyó hó 15-én József napján szeretettel alezredese: Rosenauer József tiszteletere. A szokásos tisztelegések után Sztráner főhadnagy szép beszéd kíséretében átnyujtotta az alezredesnek olajfestményü mellképét Rosenauer alezredes szép szavakkal mondott köszönetet a kellemes meglepetésért. A sikerült kép, mely az alezredest díszgyenruhában ábrázolja, Sztráner és Hommel főhadnagy remeke.

— **Segédtanítót keres** a helybeli ág. ev. egyház elnöksége a kántori és vallástani teendők ellátására. Prunyi Vilmos kántortanító ugyanis, mint részvételt értesülünk — betegesen fekszik s így kötelességeit egy ideig nem teljesítheti. Ezért kell a helyettes.

× **Kinevezés.** A hivatalos lap közlése szerint a m. kir. igazságügyminiszter Gasko János rimaszombati ügyvédi irnokot a rimaszombati kir. törvényszékhez bírósági végrehajtónak nevezte ki.

— **A sorozás** a rimaszécsi járásbeli védkötelesek megvizsgáltatásával folyó hó 21-én ért véget városunkban. Ebben a járásban össze volt írva 691 katonaköteles, nem jelent meg a vizitáczió 101; a jelenlevők közül alkalmasnak talált a bizottság 119 ujoncot.

Uj tankönyv hagyja el a hét folyamán a sajtót. Czime: Gömörmezei Földrajza, írta Simkó Endre helybeli polg. leányisk. tanár. A könyv — mint biztos forrásból tudjuk — kellő részletességgel tárgyalja megyénk földrajzi, történelmi, ipari stb. viszonyait; el van látva nyolcz térképpel. Ugy a szerző, mint a kiadó (Szücs László) elkövettek mindent, hogy a munka megállja helyét. Előre is felhívjuk a tantériak s érdeklődők figyelmét e műre. Gratulálunk a szerzőnek.

A **kurinci földmives iskola** értesítése szerint több példány tenyésztésre kikszemelt plymouth-rox kakas 3 frtjával szereshető be. Ugyanott több ezer kiültetni való, szép gyökerű erős oltványok ajánlatnak eladásra.

vében s melyek emléket nines idő, nines kéz, mi kitörülhetné a nemzet emlékéből; e napok elsejét ma ünnepelejük, de e nap ünnepe nines az eszme megszületésének ünnepe, hanem Kossuthé is.

A föld, min járunk, egykor az ő diadalmaikat látta, a por, mi sarunkra tapad, egykor a szabadsághősök vérével ázott. Elmúltak az idők; a korszakot alkotó két alakra, kiknek erélyük egy volt, hogy a szabad nemzetre egy jobb jövő napját derítsék, áhitattal s kegyelettel tekintünk, az egyiknek pora ott nyugszik a zugo marmora tenger habjai mellett, nem háborítja nagy álmait, a késő nemzedék kalmár zavara; a másik ott él távol a hontól, Olaszország mosolygó ege alatt, el nem feledve a hazát s el nem felejtve a hazától. Egy volt céljuk, egy törekvésük s egy a sorsuk!

Sírjuk el a kegyelet könyvét s a bánat és bukönyein át gyuljon szemünkben az öröm és lelkesedés lángja, mert, 1703. és 1848. nem a halál, hanem a feltámadás évei. Lendítsd meg öröm hangjaidat nemzeti dal, szólj a lelkesültség s diadal hatalmas szózatán, mert a te földed nem volt meddő, a te neved nem diestelen, a te neved nem szennyes; földedet a szabadsághősök vére öntözé, virágod hősök porából nő; szent minden porzemed; egeden lángkeblű fiaid neve ragyog; nevedet meghurczolták, szent ruhádat — az alkotmányt — sárba tiprák, read gunyt szórtak, de kiemelkedett neved fényesen, dicsőn.

Rákóczy és Kossuth! milyen érzellemmel kell ki-ejtenünk e két szót, mihez oly nagy idők emlékei fűződnek!

Rákóczy és Kossuth! borulj le nemzeti nagyság s hajolj meg e nevek előtt, mert ők emeltek fel, mikor a porba taposott az önkény; ők fűzék tépett arezod fölé a dicsőség koszoruját.

Rákóczy és Kossuth! két tűzszlop, melyre mindig áhitattal s imádászerű tisztelettel tekint a haza minden fia, két csillag egünkön: mely ragyogva tündököl az idők mérhetelenségéig; nevek hallatára örülünk és lelkesedünk s büszkeség száll belénk! Igen, büszkeség! En bennem erősen él a hit, hogy az olyan nemzet, mely annyit szenvedett és küzdött, mely látta Rákóczy esatát, s hol a forradalom széttépett de dicső zászlói lengtek, hol Rákóczy szelleme leng s Kossuth szelleme él, nem — nem veszhet el soha. Ruik László.

Az intézet ez uton hozza köztudomásra, hogy Angliából egy új költőgép érkezett, melyet mindenki megtekinthet. Az érdeklődőknek az intézetben szívesen adnak felvilágosítást.

Az „Egyetértés” e. napilapnak 19 évfolyamát már régebben ajándékozta volt Szilávi Lajos losonczyi kereskedő a gömörmezei muzeumnak; újabb az utóbbi hat évi folyamát küldte meg. Hogy mily becses kuffók ezen valóságos „átnézetek” a történelem nézve, alig szükséges bizonyítani azok előtt, kik a multba is szoktak visszapillantani. Hirlapi könyvtárak most már nemcsak a fővárosban vannak; összegyűjtik a napilapok teljes évfolyamait a vidéki muzeumokban és könyvtárakban is. Így marad meg a Szilávi Lajos ajándékából a magyar Times és a rimaszombati Casino szívesességéből a „Budapesti Hirlap”, melynek immár az utóbbi nyolcz évfolyama van meg. Az „Egyetértés” eme 25 tekintélyes kötetet tiszteletre méltó emléke lesz az adományozónak.

A Tompa-szobor pénztára. A Rimaszombati felállítandó Tompa-szobor pénztárának állása 1892. márczius 21-én a következő.

1., Gömörmezei nép- és iparbanknál 4916. sz. könyvben	599 frt 07 kr.
2., U. a. könyvben a bank adománya	25 frt — kr.
3., Rimaszombati 1271. számú takarékpénztári könyvben	364 frt 94 kr.
4., A takarékpénztár adománya u. a. kvben	100 frt — kr.
5., 12137. sz. t. p. könyvben	186 frt 72 kr.
6., 14989. t. p. könyvben	55 frt — kr.

Összesen 1320 frt 73 kr.

Ez összegben a következő újabb adományok is befoglaltatnak: az ózdi ifjúság február 20-iki táncmulatságának T. Markó Gusztáv ur által beküldött tiszta jövedelme 10 frt 26 kr. Csider László kur. bíró és neje 15 frtja, és Bottár Gyula ur 8 frt gyűjtése. Dr. Veres Samu.

Vármegyei ujdonságok.

Megyei gyűlés. Folyó hó 28-ik napján megyebizottsági rendes tavaszi közgyűlés lesz; melynek főbb tárgyai a következők: Alispáni jelentés a vármegyei közgazgatás állapotáról. — Belügyminiszteri rendelet a választott megyebizottsági tagok választására jogosult kerületeknek az 1891. évi népszámlálás eredményéhez képest történt újabb beosztásáról szerkesztett munkát átdolgozása iránt. — Belügyminiszteri rendelet az 1891. évi vármegyei költségvetésbe felvett új állások póthitel utján való rendszeresítésének megtagadása tárgyában. — Szolgabírói jelentés a tamásfalvi körjegyző fizetésének felemelése tárgyában. — Szolgabírói jelentés a nagy-röcei járási körjegyzők mellé segéd-jegyzői állások szerzése iránt. stb.

A rozsnyói püspök jubileuma. Schopper György dr. rozsnyói püspök — mint a „M. H.”-ből olvassuk — e hó 29-én üli meg áldozó papságának félszázados jubileumát.

Mihalik Dezsőt, megyénk e közszeretben álló alakját születése napján, márczius 15-én, tisztelői és barátai nagyszámú keresztek fel, hogy őt üdvözöljék. Este a polgári iskolával kapcsolatos középkereskedelmi iskola ifjúsága — ének és zenekara működése mellett — tisztelgett nála. Mi is örömmel sorakozunk a tisztelgők serege közé és szívből kiáltunk neki egy lelkes „Éljen!”

Hármas családi ünnepély. Forgácsfalán e napokban ritka szép örömmünetet ült a Jókői család, melynek egyik derék tagja Jókői Emil kokovai róm. kath. tanító örök hűségét esküdött Holics Jolánának, Holics Elek forgácsfalvi körjegyző szép és kedves leányának. A boldog ifjú pár s az egész család örömet növelte az, hogy a fiatal férj atyja: Jókői János forgácsfalvi róm. kath. tanító e napon ünnepelte tanítói működésének 25-ik évfordulóját, s ugyancsak e napon tartotta meg ezüst lakadalmát is. Tartós boldogság legyen osztályrésze úgy a fiatal párnak, mint az örömszülőknek!

Márczius 15-ike megyénkben. A százbérezű Gömör lelkes magyarsága szerte a megyében hazafias lelkesedéssel ünnepelte meg 1848. márczius 15-ének évfordulóját. A hozzánk érkezett tudósítások megannyian ékeszölő tanúságot tesznek arról, hogy a hazafias szellem megyénk lakosságának minden rétegében örömdélő módon hódít. E tudósítások a következőkben számolnak be a tartott ünnepélyekről: A tiszolczi magyar kaszinó tagjai — e lelkes kis csapat — szintén megülte a szabad eszmék magasatos emléknapját. Volt emelkedett szellemű alkalmi felolvasás, mely egészen felvillanyozta a szép számban jelenvolt hallgatóságot. Az ünnepély befejeztével az árvamegyei inségesek javára gyűjtés indult meg, melynek eredményét lapunk más helyén regisztráljuk. — Serke község hazafias lakossága az iskola helyiségébe gyűlve, két 48-as zászló alatt impozáns tömegben vonult a templomba, ahol a dalárda a „Talpra magyar”-t, a „Szózat”-ot és a „Hymnus”-t ritka praecisítással adta elő. Ezután Szabó Gyula, serki ref. lelkész mondott emelkedett alkalmi imát és sikerült be zédet a nap jelentőségéről. Az ünnepelő közönség ezután Fáy Barnabás házánál gyűlt össze, hol a község szülötte Szabó József naprágyi lelkész, lelkes szavakban biztatja a közönséget a hazaszeretetre, az egyetértésre, és buzgó munkálkodásra, s végül Kossuth Lajost, mint nagy szónokot ismertette. — K o k o v á n az „olvasó- és társalgókör” gyűjtötte össze egyszerű, de nemes ünnepre hazafias tagjait. A szerény ifjú kör bejajiságában lefolyt ünnepi lakomán Szlopovszky Péter emelt poharat, sikerült beszédben ismertette az 1848-iki közállapotokat s meleg szavakkal esetelve szabadságunk napjának felvirradtát. Szavait a magyar nemzet és hazánk minden hű fiának életetésével végzé. A lakoma folyamán az árvamegyei inségesek javára rendezett gyűjtés 27 frtot eredményezett, mely összeget J o k o v i Emil, a kör jegyzője rendeltetési helyére juttatta. — Nagy-Röczen a polgári iskolával kapcsolatos középkereskedelmi iskola szépen sikerült szavalati- és zeneünnepélyt szentelt a nagy nap emlékének. A városi vendéglő nagyterme ez alkalomból zsufolyásig megtelt az érdeklődő hazafias közönséggel, mely zajos tetszéssel kísérte a műsor egyes számait. Ugyanott este 90 terítékű sikerült bankett volt, mely rendezőjét, Stefancsik Károly polgármestert dícséri. A számos hazafias felkőszöntő elhangzása után a jelenvolt fiatalok táncra perdült s kiválóan kivirradtig mulatott. — Sajó-Gömörön a polgári iskola ifjúsága tartott nagyszámú intelligens közönség részvételével emelkedett ünnepélyt. Az olvasó- és dalkör szintén megünne-

pelte az évfordulót; este pedig táncmulatság volt az árvamegyei inségesek javára. — R o z s n y ó n mindkét főgimnázium ifjúsági körei diszgyűlést szentelt az ünnepnek, melyre a város közönsége is meg volt hívva. — P o l o u k á n az értelmiség az iskolapületben ünnepelte meg a magyar nemzet újjászületésének évfordulóját. A dal- és zenekar Pavlik Mihály tanító vezetése alatt hazafias dalok és szép zenedarabok sikerült előadásával szórakoztatta a díszes társaságot. Az ünnepély méltó befejezését képezték a banketten elmondott szép toasztok. R á k o s o n (Kövi mellett) szintén sikerült ünnepélyt rendezett a környék lelkes értelmisége folyó hó 15-én. A hazafias felbuzdulás nemesak szavakban, hanem tettekben is nyilatkozott, a menyhében a Tompa-szobor javára hevenyészett gyűjtés 8 frtot eredményezett, melyet lapunk más helyén nyugtatunk.

Államsegély. A közoktatásügyi m. k. miniszter a putnoki iparostanonciskola ez évi költségeinek részben való fedezésére 250 frt államsegélyt utalványozott.

Tompa Mihály Rimaszombati felállítandó szobrára Botár Gyula bányamérnök ur 8 (nyolcz) frtot küldött szerkesztőségünkhöz, mint a Kövi mellett Rákoson tar ott márczius 15-iki ünnepély alkalmával rendezett gyűjtés eredményét. A hazafiai lelkesedés ezen nemes fellángolását midőn felemlítjük, egyszersmind a szobor javára küldött ezen adományt nyugtatványozván, megjegyezzük, hogy az összeget Dr. Veres Samu a Tompa-szobor egyeslet elnök-pénztárnoka a 14989 számú rimaszombati takarékpénztári betétkönyvbe helyezte el gyűmölcsözés végett a többi e czélra begyűlt pénzhez.

Postamesteri állásra hirdet pályázatot a kassai postaigazgatóság K ö v i b e. A folyamódványok e hó végéig nyújthatók be a nevezett igazgatóságához.

„Nagy-Röcze.” E czim alatt Gaján Viktor szerkesztésével Nagy-Röczen egy újság fog megjelenni április 3-tól kezdve hetenként egyszer. Hosszu életet kívánunk az új lapnak!

Betörés és rablás. F. hó 18—19-ike közötti éjjelen Czavár István pongyeloki gazda lakásába az ablakon át rablók törtek be s az éléskamrából — hol a jómódu gazda kötelezvényeit, értékpapírjait tartotta, az ismeretlen rablók csaknem mindent elvittek, így több rimaszombati takarékpénztári és gömörmezei nép- és iparbanki betétkönyvet, közel tízezer forint értékben. A tetteseket csendőrségünk erőlyesen nyomozza.

Új hitelszövetkezet. Jánosi község közönsége f. hó 13-án és 14-én a község házában népes gyűlést tartott, s ez alkalommal a kifejtett tüzetes eszmecseré folyamán meggyőződés a hitelszövetkezet intézményének, különösen a kisebb gazdaközönségre nézve áldásos voltáról, kimondotta, hogy saját kebelében szintén létesít önálló hitelszövetkezetet. Az üdvös elhatározást nyomban követte a tett, s — mint értesülünk — máris mintegy 300 drb 5 frtos üzletrész van aláírva. — A törekvő község új egyesületének szervezése érdekében Ruszky Gyula lelkész és Beske Bálint tanító mult vasárnap hosszabb tanácskozást folytatott dr. Bernát Istvánnal, lapunk kiadó-tulajdonosával, ki a szövetkezeti ügynek első harezosa házában, — s e tanácskozás folytán megállapítottak mindazon módozatok is, melyek az új hitelszövetkezet életbelépését s üdvös fenmaradását konstatálni vannak hivatva. Az életképes egyeslet valószínűleg már rövid pár hónap alatt megkezdendő működését, s mi szívből kívánjuk, hogy az a gazdaközönség üdvére hasznosan virágozzék!

Községi népkönyvtárak. A gömörmezei magyar közművelődési egyesület újabb a községi népkönyvtárak felállítását és terjesztését vette fel működési programjába. E czélból magára vállalja egy-egy ily könyvtár költségének 50%-át, ha az érdeklét község a többit fedezi. A közművelődési egyesület ezen támogatását igénybe vették eddig Jánosi, Simoni, Harnacz községek s tárgyalások folynak e irányban Hosszú községgel. Mivel a Franklin-társulat egy-egy 100 frt értékű tetszés szerinti művekből összeállított könyvtár díjának lefizetését 5 évi részletben is elfogadja, községeink minden nagyobb megterhelhetés nélkül juthatnak ily módon a még sok helyen hiányzó népkönyvtárhoz, esetleg pedig bővíthetik azokat.

Vigasztalanság áldozata. Tornallyán f. hó 19-én Neuman Manó 2 éves kis leánya a szó szoros értelmében megégett. A borzasztó szerencsétlenség úgy történt, hogy a gyermek hosszabb időre magára maradt a konyhában, hol a tűz vígan pattogott. A gyermek a takaréktűzhelyhez ment, és a körül settenkedett, mire egy kipattant szikra ráesett a könnyű ruháskára, mely lobbot vetett. Ekkor a halálra rémült szülők a szerencsétlen gyermek sikoltására a konyhába rohantak, a gyermek már égési sebtől elboritva élettelenül fektült előttük. Rögtön orvost hívtak, de már hiába. A szerencsétlen gyermek iszonyu kínok között meghalt. A boldogtalan szülők iránt általános a részvét.

Katonai lóvásár lesz f. é. márczius hó 29-én Tornallyán. Ez alkalommal 4—7 éves, 158 centiméter magas lovakat fog a kiküldött katonai bizottság azonnal való készpénzfizetés mellett vásárolni.

Gyilkos anya. Mihályi Borbála déteri születésű eseléd, ki újév óta Ajnácskőben szolgált, újszülött esecsemőjét a falu kutyába dobta. A esecsemő hullája hat hétig fektett a kut fenekén, s a szivtelen anyát, ki a szörnyű tett éjjelen Déterbe szökött, épen akkor érte utól a büntető igazságszolgáltatás, mikor Ajnácskőbe visszatért — hat hét után. A esendőség nyomban elfogta.

Elkésztett béli tudósítás gyanánt írják nekünk Derrnőrl, hogy ott a farsang végén olyan mulatságot esaptak a vasgyári tisztviselők, amely a mai decafitytes bálók korszakában — 56 frttal gazdagította a dernői olvasókör alapítókéjét. — Egy füst alatt azt is felemlíti levelezőnk, hogy a dernői vasgyári munkások számára mult év őszén szervezett ipariskola nagyon szépen virágzik s a fentartó gyártulajdonos: gróf Andrássy Dénesnek nemes áldozatkészsége és a tanító szakavatott ügyessége elég biztosítékot nyújt arra nézve, hogy ez az iskola ott szép jövőnek nézzen elébe.

Loves az ablakon át. Feleden K. Barnabás ablakát egy éjjel valaki megzörgette. A zajra a házi gazda figyelmessé lett s gyertyát gyújtott. Abban a perczben lóvés dördült el s K. Barnabás holtan rogyott — volna össze, ha t. i. a lóvés találta volna. Hanem hát szerencsére nem találta. Ellenben megtalálta a m. kir. esendőség magát a lövöldöző vitézt, egy K. Pál nevű feledi lakos személyében, aki K. Barnabással ellenséges viszonyban állt. Tettét a esendőség előtt be is vallotta.

mely a bűnjelvényként szolgáló kézfojtással együtt át-szolgáltatta őt a kir. járásbírósnak. Hogy már most torkára fojtják-e ezt a fojtást? — az nagyon valószínű.

Betörőközött. Schwanda János rozsnyói születésű kertészlegényből avansirozót esavargó halálisan beleszeretett Smelko Károlyné — 20 frt 40 krajczárjába. Hogy megkerithesse: két törülköző kendőt szerződötött a maga büntetésül. Egy szép reggelen együtt mentek ugyanis Smelkonéval Betlérből Rózsnyóra. Az egész moztója a fentiszelt törülközőkből állt, amiket az alatt az ürügy alatt, hogy a kezében ne keljen czipelnie, belekönyörgött a Smelkoné kosarába. Tudta jól a fifikus, hogy ebben van az ő imadata tárgya is egy kanavász kendőbe kötve. Mikor aztán Rózsnyó alatt elváltak: a szeladon a törülközőkkel együtt a kanavász kendőt is ki-, illetve: elemelte rejtekhelyéből. Schwandát most — mint régi ismerősét — 2 és fél évi szives vendéglátásban részesíteni rendelte valamelyik fegyház által a rimaszombati kir. törvényszék. Hja, a közmondás meg is fordul olykor: „A milyen a törülköző, olyan a mosdó.”

Vegyes hírek.

Halálozás. Tóth János nagykerősi tanár, Szalóczy Dániel rimaszombati ref. lelkész sógora, hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. Evek előtt a rimaszombati főgymnáziumnak sokáig egyik kedvelt tanára volt az elhunyt, ki az itteni társaskörökben is közbeesülésben állott, s hivatását elismerésre méltó buzgalommal töltte be. Elhunytáról a nagykerősi tanárikar külön gyászjelentést adott ki. Nyugodjék békével!

Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter Hornyik Vilmit felső-miesinyi zólomvármegyei községbe tisztiszerződés mellett magyar kir. postamesterre nevezte ki. — Az ekként ujonnan megnyitott felső-miesinyi postahivatal Besztercebányával áll egyenes összeköttetésben.

Községi hitelszövetkezet alakult meg február havában Sajó-Szentpéteren, hol a phylloxera és peronospora pusztításai következtében végpusztulásra jutott népek a szövetkezés által kívának módot nyújtani eltemetett jövedelmű tőkéknek visszaszerzésére. A hitelszövetkezet megalakítását kezdeményezte Melezer Gyula alispán, ki előzetesen a pestmegyei hitelszövetkezetek eddigi működését a helyszínen tanulmányozta e czélból s az alakuló gyűlésen megjelent Hájós József, a pestmegyei központi hitelszövetkezet vezérigazgatója, a ki a kételyeket eloszlatva, utbaigazítást és tanácsot adott. Eddig 63 lakos 200 darab 25 frtos üzletrészt irt alá. A sajó-szentpéteriek közel eső példája remélhetőleg nálunk is, hol ezen eszme már eléggé elő van készítve, követőkre fog találni. A mint értesülünk két előkelő községben már is annyira haladtak elő, hogy rövid idő múlva nem leszünk utalva e tekintetben más megyebeli községek példájára hivatkozni.

A „Szövetkezés” czimű közgazdasági folyóirat folyó évi 3-ik füzete következő tartalommal jelent meg: 1. Inséges vármegyeik. 2. A folyó számlahitel. 3. Magyar ipar és a szövetkezés. 4. Börzeadó. 5. A mezőgazdasági hitel Franciaországban. 6. Phylloxera ellen védekező szövetkezetek. 7. Hitelszövetkezet Sajó-Szentpéteren. 8. Vasárnapi munkaszünet. 9. Csákvár fazekasai. 10. A munkások lakásai. — Midőn a hitelszövetkezetek országos szervezése a magyar királyi pénzügyminiszter kijelentése szerint közel jövőben várható s midőn a szövetkezés eszméje megyénkben is már erős gyökeret kezd verni, felhívjuk olvasóink figyelmét ezen lapra, mint a szövetkezeti eszmének szentelt egyetlen magyar folyóira-ra.

Szerkesztői üzenetek.

Somhegyi Köszönik. Sajnáljuk, hogy a szellemesen megírt tudósítást térszűke miatt egész terjedelmében nem adhattuk.

Piaczi árak

Rimaszombati, 1892. évi márczius hó 19-én tartott heti vásáron:

	Métermázsánként	Hektoliterenként
Tiszta buza	9.80—9.30	7.06—6.65
Feles buza	9.00—8.00	6.65—6.25
Rozs	8.00—7.80	5.80—5.40
Árpa	6.50—6.00	4.15—3.65
Zab	6.00—5.20	2.50—2.05
Kukorieza	0.00—0.00	4.55—4.15
Bükköny	0.00—0.00	5.40—2.16
Krumpli	0.00—0.00	2.75—2.25
Köles	0.00—0.00	0.00—0.00
Széna kötve	2.60—0.00	0.00—0.00
Takarmány szalma	1.60—0.00	0.00—0.00
Alom-szalma	0.80—0.00	0.00—0.00
Zsúpszalma	2.00—0.00	0.00—0.00

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Azonnal eladó

Rimaszombati a már évtizedek óta fennálló „Gasko”-féle kék-festő üzlet. — Kényelmes lakóház. — 3 lakosztály. — mangorló s egyéb az üzlethez szükséges műszerek — üzlet beszün-tetés miatt — azonnal s szabad kézből eladó

Bővebb értesítést nyújt **ifj. Gasko János** Rimaszombati.

M. kir. állami vetőmag vizsgáló állomás által átvizsgált arankamentes

lóhere- és luczerna-

valamint kerti-, gazdasági-, vetemény- és virágmagvak, úgy mindennemű festék, ecset, kenőce, olaj, szoba-padló-, kocs- és asztalos-máz, továbbá a közkedveltségnek örvendő Sztatvini víz kapható Rimaszombati

Lovniczky József
fűszer-, festék- és magkereskedésben.

Eladó egy jó zongora

Kossuth-uteza 19. szám alatt.

Hirdetmény.

6120. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság **Angyal János** csabai lakosnak **Angyal Mária** és kisk. **Angyal Pál** elleni a közösség megszüntetése perében a rimaszombati kir. törvényszék által 1891. november 6-án 4333/91. számú végzéssel a rimaszombati 148. számú telekjegyzőkönyvben foglalt **Angyal Mária, János, Miklós, és kisk. Angyal Pál** nevében álló 82. sz. beltelekre és 88. sz. házra az árverést 1733 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1892. évi május hó 25-ik** napján délelőtt 10 órakor Rimaszombati községben a község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombati, 1891. november hó 23. napján.
A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság
Aldorffer, kir. törvényszéki bíró.

Hirdetés.

Alólírott cég a t. földbirtokosoknak, építómestereknek, polgároknak és gazdálkodóknak tisztelettel tudomására hozza, miszerint az itt helyben 8 év óta Eckstein Fiesko cég alatt fennállott faüzlet tulajdonába átvette s ennek vezetését „**Kokovai faipar raktára Rimaszombaton**” cég alatt

ECKSTEIN FIESKO

urnak eddigelé is széles körben elismert szakavatott és tapasztalt vezetésére bízta.

Országos hírnévvel rendelkező cégekkel fennálló összeköttetés és saját termeléseik azon szerencsés helyzetbe juttatták a céget, hogy ugy az építéshez, valamint az asztalos iparhoz és a gazdaság minden ágához szükséges faanyagokból igen nagy választékú és kiváló minőségű raktárt tarthat, s hogy az árak tekintetében bármely hasonló céggel sikeresen versenyezhet.

A midőn a cég címét „**Kokovai faipar raktára**” b. vevőinek utólag figyelmébe ajánlja s írásbeli megrendelések esetén ezen címet kéri használni, egyúttal azon reményének ad kifejezést, hogy a közönség részéről minél gyakoribb megrendelésekkel fog megtiszteltetni, biztosítva vevőit, hogy a megrendelések a leggyorsabban és a legnagyobb előzettséggel fognak esz-közöltetni.

Kiváló tisztelettel
a **Kokovai faipar raktára Rimaszombaton.**

Hentes és virslis-üzlet.

Alólírott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy Rimaszombaton a **János-uteza 12. szám alatti mézárshémet** a legkényesebb igényeket is kielégítő

hentes és virslis-üzlettel

bővíttem meg, melynélfogva kérem netáni szükségleteiket nálam beszerezni; -- főigyekeztem mindig oda fog irányulni, hogy t. vevőim megelégedését kiérdemljem és azt megtarthassam. — A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

KÖRENY PÁL, mézárshémes.

Hirdetmény.

5468. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Bródy Bertalan** végrehajtónak **Leffler Mátyás hagyatéka**, illetőleg özv. **Leffler Mátyásné** szül. **Szendrei Julianna** végrehajtást szenvedő elleni 79 frt 9 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a királyi járásbíró) területén lévő Rimaszombati városban fekvő, a rimaszombati 300. számú telekkönyvben foglalt özv. **Leffler Mátyásné** Szendrei Julianna nevében álló 369. helyrajzi számú beltelekre és felépítményre 240 frt, a rimaszombati 282. foglalt **Leffler Mátyás** nevében álló 346. helyrajzi számú beltelek és felépítményre az árverést 450 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1892. évi május 27-ik** napján d. e. 10 órakor a rimaszombati királyi törvényszék telekkönyvi iródjában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis a rimaszombati 300. számú telekkönyvben foglalt ingatlanra 24 frt, a rimaszombati 282. számú telekkönyvben foglalt birtokra 45 frt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombati, 1891. évi október hó 18.
A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság
Aldorffer, kir. törvényszéki bíró.

Hirdetmény.

950. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Elek István János** végrehajtónak **Illés Gábor** végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a rimaszombati kir. járásbíró) területén lévő Péterfala községben fekvő a péterfali 19. számú telekjegyzőkönyvben 624. 626. helyrajzszám 75/400 rész, kisk. Illés 5/20 rész jutaléka 210 frt péterfali 20. számú telekjegyzőkönyvben 23. 809. helyrajzszám 6/76. résznek kisk. Illés Gábor 5/20 rész jutaléka 201 frt, péterfali 50. számú telekjegyzőkönyvben 7/8 rész telekből 47. sz. házból kiskoru **Illés Gábor** 5/20 rész jutalékára az árverést 232 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi május hó 19-ik** napján délelőtt 10 órakor Péterfala községben a község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis a péterfali 10. számú telekjegyzőkönyvbeli birtokért 21 frt, péterfali 20. számú telekjegyzőkönyvbeli birtokért 20 frt 10 kr., péterfali 50. számú telekjegyzőkönyvbeli birtokért 23 frt 20 kr. készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvény czikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombati, 1892. február hó 25. napján.
A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság
Aldorffer, kir. törvényszéki bíró.

Kiadó lakások

Rimaszombati: a **Losonczy-uteza 45. sz.** alatti házban (az ág. ev. templom mellett) **két lakás**: melynek egyike 4 szoba, konyha, kamra, fatartó és kertből, — a másik pedig 6 szoba, konyha, kamra, fatartó és kertből áll. — **május hó elsejére** bérbe kiadó. — Bérleti szándékoztatók értekezhetnek a tulajdonos **Zawadzky Edével.**

Hirdetmény.

5601. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a rimaszombati királyi ügyészség végrehajtónak **Lukács Mihály** eszmai lakos végrehajtást szenvedő elleni 78 frt 56 kr. bűnvádi eljárás, 195 frt 64 kr. rabtartási, 151 frt 32 kr. fegyélemezési tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a kir. járásbíró) területén lévő Csoma községben fekvő a csomai 51. számú telekkönyvben A. 1—15. sorszámú 1/4 úrbéri telekből 59/a számú házból és úrbéri erdő s legelő illetményből **Lukács Mihály** egyharmad (1/3) rész jutalékára az árverést 457 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1892. évi április hó 20-ik** napján délelőtti

10 órakor Csoma községben a község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 45 frt 70 kr. készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombati, 1891. évi okt. hó 24. napján.
A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság
Aldorffer, kir. törvényszéki bíró.

Eladó birtok.

Sajó-Velezden nagy belsőség, lakóház, — 1600 ölével számított 46 hold, 821 öl szántó- és rétöld, 206 hold 740 öl erdőterületből álló

B I R T O K

eladó, esetleg bérbe is kiadatik.

Az erdőből mintegy 60 hold terület szántófölddé van alakítva.

Közelebbi értesítést ad a tulajdonos pénztintézet a „**Miskolczi Takarékegyesület Részvénytársaság**” Igazgatósága.

Miskolc, 1892. március 1.

3—3

A z igazgatóság.

Hirdetmény.

1591. sz. — A nagyrocei királyi járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **tiszolczi kölesön-segélyző szövetkezet** végrehajtónak **Tepper József** végrehajtást szenvedő elleni 525 frt 65 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati királyi törvényszék (a nagyrocei királyi járásbíró) területén lévő Murány község határában fekvő a **Tepper József, Ferencsik Katalin és Zsuzsanna** tulajdonát képező murányi 50. és 62. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt ingatlanokra az árverést 852 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi április hó 9-ik** napján délelőtti 9 órakor Murányban a község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törvény-czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Röczen, 1891. szeptember hó 23. napján.
A nagy-rocei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság
Molitorisz, kir. járásbíró.

Magyar általános kőszén bánya részvénytársulat.

Ajánlja a t. malom-, szeszgyár- és cséplőgéptulajdonos uraknak, valamint szobafűtésre legjobb minőségű

centeri és királdi

1—3

vegyes, akna- és darabos szenét

egész kocsirakományokban minden állomásra szállítva. — Megrendelések intézendők

a magy. ált. kőszénbánya részvénytársulathoz

Budapest, V., Váci-körút 46.

Képviselők, kik a szakmában jártasak, kerestetnek. Ajánlatok az igazgatósághoz nyújthatók be.

FLEISCHER és TÁRSA

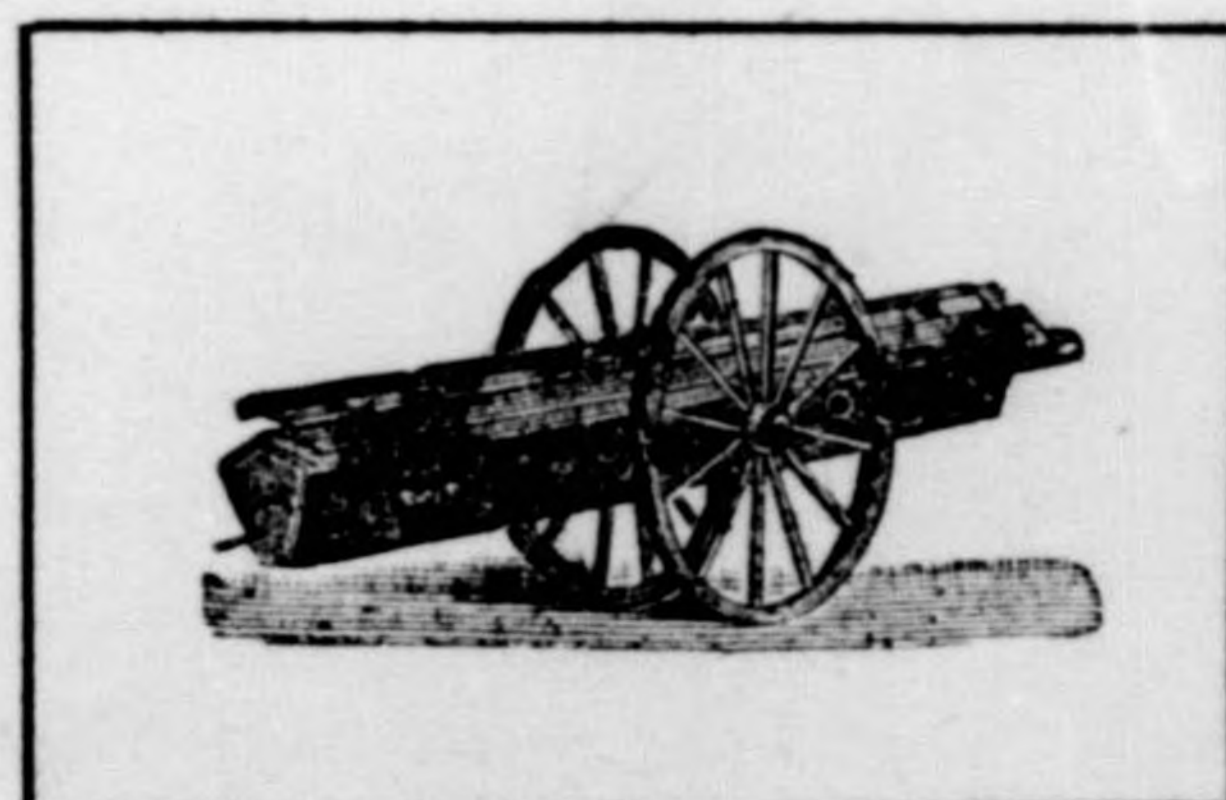
gépgyára és vasöntődéje Kassán, Eperjesi-ut 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezelszerűen s gondosan gyártott jöhrnevű gépeit, nevezetesen:

5—6

Sorvető gépeket,
Szóróvető gépeket,
Ekéket, Boronákat,
Hengereket, Lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat és szőlőzúzókat;
továbbá mindennemű

Szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, Szeszgyár-berendezéseket.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban.

Gazdasági gépeink képes valamint öntődenk gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.